

16.10.23
Укр.мова

Клас: 6-А (2гр.), 6-Б (1гр.)
Вч.: Харенко Ю.А.

Складні слова. Правопис складних слів. Сполучні *о, е, є* в складних словах

- **Складні слова- це слова, які мають два чи більше коренів:**

- Чорнослив, землетрус, водогідролікування.

Разом	Через дефіс
<p>1) слова з першим іншомовним компонентом : архі-, архи-, бліц-, гіпер-, екстра-макро максі-, міді-, мікро-, міні-, мульти-, нано-, полі-, преміум-, супер-, топ-, флеш-: анти-, віце-, екс-, контр-,лейб-, обер-, штабс-, унтер, ультра-: антивірус, віцепрем'єр, віцеконсул, ексчемпіон, ексміністр, експрезидент, контрадмірал, контрудар, лейбгвардієць, оберлейтенант, штабскапітан, унтерофіцер. макромолéкула, макроеконóміка, максіодяг, мідіодяг, мікроорганізми, Запам'ятай! Із власною назвою (прізвищем) такі компоненти пишемо з дефісом: «Анти-Дюринг», екс-Югослáвія.</p>	<p>1) слова, утворені повторенням того ж самого слова, поєднанням слів з однаковим коренем, синонімічних або антонімічних слів писав-писав, великий-превеликий, більш-менш, тишком-нишком Запам'ятай! Два однакових іменники або числівники, один з яких має форму називного відмінка, а другий — орудного, пишемо окремо: кінéць кінцém, честь чéстю, чин чúном, одні́м одна́.</p>
<p>2) складні слова, утворені поєднанням залежних слів (від однієї частини можна поставити питання): верболіз - лоза (яка?) вербова; газобалон балон (який?) газовий, снігопад – падає (що?) сніг</p>	<p>2) складні слова, утворені поєднанням незалежних слів (між ними можна поставити і), відтінки кольорів : художниця-карикатуристка, українсько-російський, школа-інтернат, блідо-рожевий Запам'ятай! <u>Жовтогарячий, червоногарячий - разом</u></p>
<p>3) складні іменники, утворені з дієслова у формі другої особи однини наказового способу та іменника: горі́цвіт, зірві́голова, перекоті́по́ле, пройді́світ; Колі́вушко, Непі́йпиво, Непі́йвода, Перебу́йніс, Тягну́бік, Убу́йвовк (прізвища);</p>	<p>3) Близькі за значенням слова, що передають єдине поняття: хліб-сі́ль (їжа) батько-мати (батьки)</p>

північноамериканський

КОЛЬОРИ

Синьо-жовтий
Яскраво-червоний

Сторони світу
Північно-східний

-ИКО

Медико-генетичний
Фізико-математичний

Смаки
Кисло-солоний

ДЕФІС
ПИШИ!

Складні слова
Українсько-польський
Професійно-технічний
Монголо-татарський
Музично-танцювальний

Одиниці
вимірювання
Кіловат-година
Тонна-кілометр

Військово-
Военно-
Військово-морський

Жовтогарячий
Червоногарячий
Золотогарячий
Білосніжний
АЛЕ! Сніжно-білий

Військовополонений
Військовозобов'язаний

Хто?

Ці прикметники втратили свою
ознаку і відповідають на питання
хто?

ГлухонімиЙ →
Хитромудрий
Зловорожий

Одна вада

Лісостеп
Самохід
Густолісся

Лісостеповий

Двохсотріччя
Триденний
Сорокагодинний

17-річний
40-денний

РАЗОМ

ЯК?

Важко-, довго-,
легко-
втирають своє
значення

Важкорозчинний
Довгоочікуваний
Легкозаймистий

НАКАЗ

Горицвіт
Пройдисвіт
Перебийніс

Правобережний

Правий (який?) берег
Народнопоетичний
народна (яка?) поезія

Суспільно корисний
Абсолютно сухий
Соціально активний

Агро

агроколедж

АВТО

автосалон

Аеро

аероплан

Вело

велоспорт

Мото

мотоспорт

ФОТО

фотозвіт

Зоо

зоомагазин

Стерео

стереосистема

Гідро

гідросистема

Радіо

радіотрансляція

Теле

телетрансляція

ukrainian_language

$\alpha\beta$

Альфа-промені
Бета-розпад

Міні
мініспідниця

Мульти
мультимільйонер

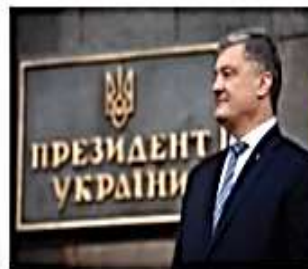

Міді
мідіспідниця

ukrainian_language

Топ
топмодель

Експрезидент
Віцепрем'єр

Максі
максісукня

Штабскапітан
Унтерофіцер
Оберлейтенант
Лейбмедик

Запам'ятай!

Лимоннокислий

АЛЕ!

Лимонно-жовтий

Всесвітньо-історичний

АЛЕ!

Всесвітньо відомий

Написання слів із пів-, напів-, полу-

Запам'ятай! Слова із пів пишемо **окремо**: пів а́ркуша, пів відрá, пів годíни, пів лі́тра, пів мі́ста, пів огі́рка, пів о́строва, пів я́блука, пів я щика, пів я́ми; пів Єврóпи, пів Кі́єва, пів України.

Якщо ж **пів** з наступним іменником у формі **називного відмінка** становить єдине поняття і не виражає значення половини, то їх пишемо **разом**:

півáркуш, південь, півза́хист, півко́ло, півку́ля, півлітра (розм.пляшка з олією або іншою рідиною ємністю 0,5 літра), **півмі́сяць, піво́берт, півова́л, піво́стрів.**

Слова з частинками **напів-, полу-** пишемо **разом**: **напі́ваавтомат, напі́вкущ, напі́влюдина, полумисок, полукі́пок.**

Запам'ятай!

Слова із **пів** пишемо **окремо**:

пів а́ркуша, пів відрá, пів годíни,
пів лі́тра, пів мі́ста, пів огі́рка, пів
о́строва, пів я́блука, пів я щика, пів
я́ми; пів Єврóпи, пів Кúєва, пів
України.

Зверніть увагу!!!!

Якщо ж **пів** з наступним іменником у формі **називного відмінка** становить **єдине поняття і не виражає значення половини**, то їх пишемо **разом**:

Називний відмінок – єдине поняття!!!	Родовий відмінок – значення половини!!!!
півкуля	пів кулі (половина)
півострів	пів остова (половина)
півзахист	пів захисту
півовал	пів валу
піваркуш	пів аркуша
північ	пів ночі
Півоберт	пів оберта

Слова з частинками **напів-**,
полу- пишемо разом:

напівавтомат, напівкуц,
напівлюдина, полумисок,
полукіпок.

Розподільний диктант

Ліво/бережний, навчально/виховний мікро/процесор
м'ясо/молочний теле/шоу, видимо/невидимо, чисто/тіл,
купівля/продаж шести/денний, південно/східний
жовто/гарячий, сніжно/білий, авіа/лайнер, кисло/солодкий,
диско/тека, прем'єр/міністр авто/стоп, червоно/коричневий
радіо/вузол, школа/інтернат сіно/в'язалка пів/аркуша,
пів/України, пів/захист, пів/острів, пів/острова, напів/імла,
полу/мисок, пів/ніч.

Разом

лівобережний
мікропроцесор
телешоу
чистотіл
шестиденний
жовтогарячий
авіалайнер
дискотека
автостоп
радіовузол
сінов'язалка

Через дефіс

навчально-виховний
м'ясо-молочний
видимо-невидимо
купівля-продаж
південно-східний
сніжно-білий
кисло-солодкий
прем'єр-міністр
червоно-коричневий
школа-інтернат

-
- Неначе у разках намиста, калина мріє буйнолиста.
 - Дубів ширококронних густолиста залопотіло од вітрів.
 - Рожево-сиза мла сповиває пів степу.

Гра „Третій зайвий” : визначити у кожному рядку „зайве слово”, пояснюючи свій вибір:

- а) яскраво/синій, жовто/зелений, жовто/гарячий;
- б) фото/модель, фізико/математичний, міні/спідниця;
- в) гіпер/маркет, більш/менш легко/крилий.
- г) гори/цвіт, пів/ Люботина, вербо/ліз
- г) пів/ящика , пів/ огірка, пів/день

Робота з підручником. Вправи 145,146.

Домашнє завдання.

Вивчити правила – урок 27.

Вправа 147 (письмово).